

VÁNOČNÍ ZVYKY A OBYČEJE

Lidové tradice jsou stále aktuální
ČTĚTE NA STRANĚ 1

PŘEDSEVZETÍ

Letos jako každý rok ? Dáváte si
předsevzetí ? Dodržíte je ?
ČTĚTE NA STRANĚ 1

Slovo úvodem

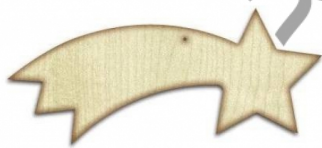

foto: Euroinstitut

Vánoce jsou již téměř za dveřmi. Zdá se, jako by se z příprav na ně i jejich průběhu zcela vytratila jejich původní podstata. Jako by se Vánoce jaksi nepozorovaně přeměnily ze svátků klidu, harmonie, lásky a

setkávání v hektickou dobu plnou stresu. V proces, kdy jde hlavně o to, sehnat co nejvíce co nejlepších dáreků, napéct co nejvíce druhů toho nejlhodnějšího cukroví, naleštit domácnost tak, aby vypadala jako z katalogu, nakoupit spoustu jídla, ze kterého vyrobíme spoustu lahůdek, které snad pro jejich množství ani nelze spořádat. Pojdme se na chvíli zastavit a zamyslet se nad smyslem Vánoc a jejich tradicemi.

Novoroční předsevzetí

foto: Euroinstitut

Konec roku starého a začátek nového je ve znamení různých předsevzetí. Co chceme na sobě změnit, jak se chceme zlepšit a co by bylo lepší pro náš další rok? Jistě je, že čas pro změnu nemusí být nutně spojen s

koncem starého a začátkem nového roku. Změnit můžeme leccos hned. Ale pokud někdo potřebuje zlomový okamžik, není snad vhodnější okamžik. Ať už patříte do kterékoliv skupiny, každopádně přejem hodně štěstí do všech dobrých nápadů a pevnou vůli při jakémkoliv změně. A tak již trochu tradičně - šťastný nový rok!!

Alena Šulgánová

Vánoční zvyky a obyčeje

České Vánoce jsou bohaté na různé tradice a zvyky, které jsou obdivovány po celém světě, proto se také Česká republika stala místem vánočního setkání turistů z mnoha zemí. Na rozdíl od mnoha jiných zemí nejsou ty naše - české Vánoce - ani ryze komerční, ani ryze křesťanské. Stojí přesně někde na pomyslném středu a proto mají své nezaměnitelné kouzlo. Zpívání koled patří neodmyslitelně k vánoční pohodě. Původně je zpívaly děti pouze v daném období, kdy chodily po vsi a koledovaly si o nějakou sladkou výslužku. Dnes patří ke každému slavnostnímu setkání dětí i dospělých v předvánočním i vánočním čase. Mnoho zvyků je spojeno přímo se Štedrým dnem. Jde o tyto nejznámější: Pouštění lodiček - rozlouskněte vlašské oříšky, vyberte jejich náplň a do jejich s pomocí roztaveného vosku připevněte zbytky téměř dohořelých svíček. Do lavoru napusťte vodu, zapalte svíčky a dejte lodičky plout na vodu. Majitele té lodičky, která svítí nejdéle, čeká dlouhý život. Liti olova - olovo bylo celkem dostupné a jeho bod tání je nízký. Olovo se roztaví na kovové lopatce nad plamenem, a pak se vlije do vody v kovovém lavoru. Lijte opatrně, ale

najednou. Ve vodě olovo ztuhne a zanechá tak určitý abstraktní tvar. Podle odlitku pak lidé hádali, co je v budoucnu čeká. Krájení jablka - v minulosti po modlitbě a sněženém oplátku nastalo hodování, někde v jejich průběhu, u některých na počátku a u jiných spíše až ke konci, došlo na krájení jablíčka. Tato klasická a známá česká tradice věštila, zda daného čeká za rok život anebo smrt. Život znamená nálezkou pětici hvězdičky ve středu a smrt křížek. Těto věštby se nemusíte bát. Stačí, když si vezmete zdravé a velké jablko a rozříznete jej pěkně ve středu kolmo ke stopce. Zlaté prasátko - vzniklo jako motivační prvek dětí, aby se vydržely postit až do štědrovečerní večeře. Celý den být o hladu je obzvlášť pro děti náročné, a tak se začalo říkat, že ten, kdo to vydrží, tak s první hvězdou na nebi uvidí i zlaté prasátko. Prasátko je také vánočním symbolem, který představuje synonymum pro štěstí. To, jestli tomu tak doopravdy je, se musíte přesvědčit sami, třeba o těch letošních Vánocích. Šupina pro štěstí - kapr je symbol Vánoc a stal se hlavním chodem štědrovečerní večeře. Traduje se, že ten, kdo si schová šupinku pod talíř, bude mít po celý následující rok štěstí. Kapří šupinka má také zajistit i

foto: Euroinstitut

dostatek peněz a zabránit nouzi, a proto ji nosí celá řada lidí i v peněženec. Házání střevecem - svobodné vdavekchtivé dívky v období vánoc házeli střevecem za hlavu směrem ke dveřím. Pokud se špička boty otočí směrem ke dveřím, znamená to, že se dívka vdá. Jestliže ke dveřím směřuje pata boty, dívka ještě zůstane jeden rok neprovdaná doma. Jablko a zápalky - tato tradice patří opět mezi věstecké, kdy dívka řešila dilema a vybírala si mezi několika nápadníky. Při této věstbě se vezme jedno jablko a tři zápalky. Zápalky zapichnete do jablka s myšlenkou na jednoho nápadníka. Pak všechny zápalky najednou zapalte, která hoří nejdéle, představuje toho pravého nápadníka.

Na závěr je třeba se zmínit o tradičním štědrovečerním stolování. Všichni usednou ke stolu a bývá pravidlem, že dokud nedojí poslední strážník, neměl by od stolu nikdo vstát, aby se za rok opět všichni ve zdraví sešli. Podává s klasický bramborový salát se smaženým kaprem. Stůl je vánočně vyzdoben, nechybí talířek s vánočním cukrovím, vánočka, ořechy a ovoce. Každá rodina má své zvyky a obyčeje, které ráda dodržuje a na které nikdy nezapomene. Tento slavnostní den si to opravdu zaslouží. A jaké zvyky máe vy?